

OTSUS

Vaidlustusaja number	101-24/277449
Otsuse kuupäev	20.06.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Eastconsult OÜ vaidlustus Transpordiameti riigihankes „Riigitee nr 14202 Mullavere–Visusti km 1,48 maanteeviadukti eel- ja tööprojekti koostamise ja ehitamise omanikujärelevalve, liiklusohutus auditeerimiste ja ekspertiiside teostamine“ (viitenumber 277499) Insten Projekt OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise ning eduka pakkuja kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Eastconsult OÜ, esindaja vandeadvokaat Epp Lumiste Hankija, Transpordiamet, esindaja Jane Treu Kolmas isik, Insten Projekt OÜ, esindaja Oleg Lužetski
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja RHS § 198 lg 2 alusel

- 1. Rahuldada vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Transpordiameti otsused Insten Projekt OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise ning Insten Projekt OÜ kui eduka pakkuja kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise kohta (17.05.2024 korralduse nr 1.3-2/24/011 p 2 ja 20.05.2024 korraldus nr 1.3-2/24/012).**
- 2. Mõista Transpordiametilt Eastconsult OÜ kasuks välja lepingulise esindaja kulud 2465 eurot käibemaksuta ja tasutud riigilõiv 640 eurot.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 05.04.2024 avaldas Transpordiamet (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Riigitee nr 14202 Mullavere–Visusti km 1,48 maanteeviadukti eel- ja tööprojekti koostamise ja ehitamise omanikujärelevalve, liiklusohutus auditeerimiste ja ekspertiiside teostamine“ (viitenumber 277499) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumused kaheksa pakkujat, nende hulgas Eastconsult OÜ ja Insten Projekt OÜ.

2. Hankija 17.05.2024 korralduse nr 1.3-2/24/011 (edaspidi Korraldus) p-iga 1 tunnistati vastavaks kõik pakkumused ja p-iga 2 tunnistati edukaks Insten Projekt OÜ pakkumus. Hankija 20.05.2024 korraldusega nr 1.3-2/24/012 jäeti edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja OÜ Insten Projekt kõrvaldamata ja kvalifitseeriti.

3. 27.05.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Eastconsult OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Insten Projekt OÜ (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumuse edukaks tunnistamise ning tema kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsustele.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 04.06.2024 kirjaga nr 12.2-10/101 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 07.06.2024 ja neile vastamiseks 12.06.2024. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad ja menetluskulude taotluse Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Eastconsult OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hanketeate p-i 2.1.3 kohaselt oli hankelepingu kogumaksumus ilma käibemaksuta summas 90 000 eurot. Riigihanke hindamiskriteeriumiks on madalaim hind. Kolmas isik on pakkunud maksumuseks 25 200 eurot ilma käibemaksuta, Vaidlustaja pakkumuse maksumus on Kolmanda isiku pakkumuse maksumusest järgmine: 44 985,00 eurot. Kõigi Riigihankes vastavaks tunnistatud pakkumuste aritmeetiline keskmine on 77 761,88 eurot.

5.2. Vaidlustaja pöördus Hankija poole küsimusega, kas Kolmanda isiku pakkumuse suhtes on läbi viidud põhjendamatult madala maksumuse kontroll. 21.05.2024 selgitas Hankija lakooniliselt, et *Hankija küsis RHS § 115 lg 1 alusel edukalt pakkuja selgitusi madala maksumuse kohta*. Hankija vastusest nähtuvalt on Kolmas isik esitanud vaid selgitused, kuid mitte tõendeid.

RHS § 47 lg 4 p 3 kohustab hankijat teavitama ebaedukaid pakkujaid sellest, millised eelised olid edukal pakkujal, kuid Hankija ei teavitanud Vaidlustajat Kolmanda isiku pakkumust iseloomustavad andmetest, mis andsid tema pakkumusele (hinna)eelise võrreldes Vaidlustaja pakkumusega. Hankija ei järginud Vaidlustaja pakkumuse edukaks tunnistamise otsusest teavitamisel RHS §-is 47 sätestatut.

5.3. Hankijal on kohustus Kolmanda isiku pakkumus tagasi lükata.

Vaidlustajale ei ole teada, milliseid selgitusi või tõendeid Kolmas isik esitas, kuid Vaidlustaja hinnangul ei ole Hankija sisuliselt kontrollinud Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse

põhjendatust.

5.3.1. Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on niivõrd madal, et ei võimalda töötajatele töötasu maksta.

5.3.2. Vaidlustaja on veendumusel, et Kolmanda isiku pakkumuse põhjendamatult madal maksumus on tingitud Eesti Vabariigis kehtivate sotsiaal- ja tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete eiramisest RHS § 115 lg 9 tähenduses.

Kolmas isik osaleb küll Riigihankel, mille eesmärgiks on teenuse osutamine, kuid tal puuduvad töötajad. Kuna Kolmas isik on jätnud töötajad registreerimata, siis saabki ta pakkuda niivõrd odavat hinda, kuid ilma töötajateta ei saa Riigihankel teenust osutada. Kolmas isik on rikkunud MKS §-ist 252 tulenevat kohustust registreerida tööd tegevad isikud (sh juhatuse liige) töötamise registris.

5.3.3. Riigihanke vastavustingimus eeldab konkreetsetele nõuetele vastava insenerimeeskonna (teede järelevalveinsener; silla järelevalveinsener; abiinsener teedehituse või sillaehituse alal) olemasolu. SA Kutsekoda avalikel andmetel puuduvad Kolmanda isiku juhatuse liikmel I.L.-il väljastatud kutsed. Vaidlustajale teadaolevalt on vajalik pädevus Kolmanda isiku osanikul O.L.-il. Osanik ei saa oma ettevõttes teha tööd ilma töölepinguta ja ilma selle eest töötasu saamata. Lisaks on kummaline, et O.L. saaks üldse Transpordiameti hangetel osaleda, kuivõrd tegemist on Tartu Linnavalitsuse teede teenistuse juhatajaga.

5.3.4. Ülesannete täitmise tähtaeg on hankelepingu p-i 3.2 kohaselt *75 kuud, millest 15 kuud on Lepingus kindlaksmääratud ülesannete täitmiseks enne garantiiperioodi algust ja 60 kuud alates garantiiperioodi algusest*. Hankelepingu lisades 1-6 sätestatud nõuetest tulenevalt jõudis Vaidlustaja on veendumusel, et hankelepingu täitmisel peab arvestama vähemalt ühe töökohaga koormusega 0,75-1,0 vähemalt 15-kuulise perioodi jooksul.

5.3.5. Riigihankes vastavaks tunnistatud pakkumused esitanud pakkujate (va Kolmas isik) ühe kuu aritmeetiline keskmine brutokuupalk on www.teatmik.ee andmetel 2 399,27 eurot, mille tasumiseks peab tööandja arvestama palgafondiga summas 3 210,22 eurot kuus. Kolmanda isiku pakkumuses sisaldub tööandja kuluna palgafond summas 1 680 eurot kuus (25 200 eurot/ 15 kuud) ehk bruto töötasu, koos tööandja palgamaksudega.

5.4. Kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsuse kehtetuks tunnistamine.

Lähtudes otsuste järgnevuse põhimõttest, kui Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine Riigihankes on olnud õigusvastane, siis tuleb tunnistada kehtetuks ka Hankija otsused, millega Kolmas isik kui edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja jäeti hankemenetlusest kõrvaldamata ja kvalifitseeriti.

5.5. Hankelepingut on võimatu sõlmida põhjusel, et hankelepingu täitmise algus on hanketeates jäigalt fikseeritud (03.06.2024) ja erinevuste korral hanketeates ja teistes riigihanke alusdokumentides esitatud teabe vahel lähtutakse hanketeates esitatust (RHS § 77 lg 9).

5.6. Vaidlustaja esitas 07.06.2024 täiendavad seisukohad.

5.6.1. Kolmas isik leidis, et tema pakkumuse maksumus on põhjendatud teenuse osutamise säästlikkusega ning valitud tehnilise lahendusega või erakordselt soodsate tingimustega, mis on pakkujale hankelepingu täitmiseks kättesaadavad RHS § 115 lg 7 p-ide 1 ja 2 tähenduses.

Olukorras, kus Kolmas isik tugineb erakordselt soodsatele tingimustele, peab ta tõendama, et need tingimused on tema pakkumusega põhjuslikus seoses ja kättesaadavad ainult temale. Antud juhul ei ole Kolmas isik neid asjaolusid kuidagi tõendanud ja on piirdunud kontrollimatu vastusega. Kuna Hankija on selle kontrollimatu vastuse alusel hinnanud Kolmanda isiku

pakkumuse maksumuse põhjendatuks, on Hankija teinud ilmselge kaalutlusvea.

5.6.2. Hankija väidab, et lähtus RHS § 115 lg-st 8 ning kontrollis Kolmanda isiku selgitusi, kuid vaidlustatud otsustest ei nähtu, et Hankija oleks kontrollinud Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatust RHS §-i 115 mõttes.

Hankija vaidlustusmenetluses antud selgitused Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse summas 25 200 eurot põhjendatuse kohta on otsitud ja puudub kindlus, et samadest kaalutlustest lähtus Hankija ka vaidlustatud otsuse tegemisel - vastavad arvutused puuduvad Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuses.

5.6.3. Isegi kui Hankija oleks saanud teostada pakkumuse maksumuse sisulist kontrolli (millega Vaidlustaja ei nõustu), siis ei ole Hankija ega Kolmanda isiku väited usutavad.

5.6.3.1. Kolmanda isiku selgitus on, et tema insenerid omavad silla- ja teede ekspertiisi kui ka liiklusohutuse auditeerimise kutseid. Kolmas isik ei too esile, millistest inseneridest on jutt, seda enam, et Kolmandal isikul töötajad (sh insenerid) üldse puuduvad.

Kui Hankija viitab töötajate võimalikule hilisemale registreerimisele töötamise registris, siis Kolmas isik räägib alltöövõtjate kasutamisest. See vastuolu kinnitab, et Hankija ei saanud sisuliselt kontrollida Kolmanda isiku väidete kujunemist.

5.6.3.2. Juhul, kui Kolmanda isiku pakkumuse madal maksumus on õigustatud alltöövõtjate kasutamisega, siis ka neile tuleb osutatud teenuse eest tasuda, mistõttu meeskonna omamine või meeskonnale viitamine, ei tähenda teenuse osutamist turutingimustest oluliselt madalama hinnaga.

5.6.3.3. Hankija viitab, et liiklusohutuse audit maksab 4 000 eurot ning selle kulu saab Kolmas isik säästa, kuna tal on omal vastava pädevusega isik. Isegi kui möönda, et Kolmandal isikul on võimalik säästa 4 000 eurot, sest tal on olemas insener, kes omab liiklusohutuse auditeerimise kutset (mida ühestki registrist ei nähtu), siis töötajale või alltöövõtjale tuleks tehtud töö eest tasuda ning töötaja peab olema töötamise registris registreeritud. Seega ei saa nimetatud kutsega inseneri omamine tähendada, et Kolmas isik saab teenust niipalju soodsamalt osutada. Veelgi enam, kui Kolmanda isiku pakkumuse maksumusele (25 900 eurot) lisada liiklusohutuse auditi maksumus (Hankija väidetud summas 4000 eurot), oleks Kolmanda isiku pakkumuse maksumus jätkuvalt oluliselt soodsam konkurentide pakkumuste maksumusest.

5.6.4. Turuhinnaks on kõigi Riigihankes vastavaks tunnistatud pakkumuste maksumuste aritmeetiline keskmine - 77 761,88 eurot, millest Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on silmatorkavalt madalam. Isegi kui pakkumuste keskmisest jätta kõrvale kõige kallim pakkumus, oleks pakkumuste keskmine maksumus 60 200 eurot.

5.6.5. Kolmanda isiku väited nagu ta asuks objektile lähemal, mistõttu ta saab pakkuda soodsamat hinda, ei kannata kriitikat. Riigihangete registri andmetel on Kolmas isik osalenud ja võitnud erinevaid hankeid ka Ida-Virumaal, st et kaugus objektist ei avalda mõju Kolmanda isiku pakkumuse maksumusele ning tema pakkumuse maksumuse soodsus tuleneb tööjõumaksude tasumata jätmisest.

5.6.6. Hankija on asunud seisukohale, et Kolmandal isikul ei peagi olema töötajaid, sest ta saab teenust sisse osta ning Kolmandal isikul on võimalik töötajad registreerida hiljem, kui teenust hakatakse osutama. Hankija sellised väited püüavad õigustada tema enda puudulikult kontrollitud otsust ja Kolmanda isiku õigusvastast käitumist.

5.6.7. Hankija õigustab Kolmanda isiku pakkumuse maksumust mh seeläbi, et *igapäevaselt 15 kuud ei ole inseneri meeskonnal vaja töid teostada*. Väide on vastuolus RHAD-is sätestatuga.

Vaidlustaja märgib, et hankelepingu täitmisel peab arvestama vähemalt ühe töökohaga koormusega 0,75-1,0 vähemalt 15-kuulise perioodi jooksul.

RHAD Tellija eritingimused (edaspidi Eritingimused) p-is 4.8.1 on detailselt loetletud tööd, mida töövõtja tegema peab. Eritingimuste p-is 4.9 on nõue teavitada pidevalt tellijat töö kvaliteedist ja progressist. Eriti oluline on aga nõue p-is 4.10: laadida igapäevaselt Inseneri päevik koos lisadega üles elektroonilisse ajatempliga keskkonda, millel on Tellijale tagatud juurdepääs. Inseneri päevik koos lisadega allkirjastada koondpäevikuna iga nädala lõpus. Tellijaga eelnevalt kooskõlastatult võib Inseneri päevikuna kasutada ka ehitustööde päevikut. Ehitustööde päevik peab võimaldama teha väljavõtteid Inseneri tööst päevade kaupa. Järelikult on RHAD-iga vastuolus Hankija väide, et insener ei osuta teenust igapäevaselt.

5.6.8. Tööjõumaksude tasumine 2023. a IV kvartalis summas 1 505,38 eurot ei tõenda, et Kolmas isik peab tööõiguse normidest kinni ka hankelepingu täitmisel. Hankija ei pea täitma maksuhalduri ülesandeid, kuid tal lasub kohustus veenduda, et hankelepingu täitmisel ei eira eduka pakkumuse esitanud pakkuja sotsiaal- või tööõiguse norme.

5.6.9. Hankija on ka oma vastuses viidanud erinevatele projektidele, kus teenust osutab Kolmas isik. Ometi ei ole Kolmas isik töötajaid registreerinud ja tööjõumakse tasunud. Isegi kui kõiki hankelepinguid täidetakse alltöövõtjate kaudu, peab Kolmandal isikul olema vähemalt projektijuht, kes kõiki neid hankelepinguid (ning nende täitmist) koordineerib.

5.6.10. Kolmanda isiku esitatud volitus tõendab, et osanik O.L. peab olema registreeritud töötajana, kuna ta osutab teenust (töölepingu või võlaõigusliku lepingu alusel), mis seisneb riigihangetel Kolmanda isiku nimel pakkumuste koostamises ja esitamises ning Kolmanda isiku riigihangetel esindamises. On tähelepanuväärne, et volikiri on antud 2020, st Kolmas isik on ise tõendanud, et ta on 4 aastat rikkunud kohustust registreerida töötaja töötamise registris ning tasuda töötajale makstavalt tasult tööjõumaksud.

5.6.11. Kolmanda isiku väide, mille kohaselt kavatses ta kasutada Safeway OÜ töötajat, ei ole usutav. Safeway OÜ töötaja keskmine kuutasu on oluliselt suurem kui Kolmanda isiku pakkumuse alusel oleks võimalik töötajale ühes kuus tasuda, st Kolmas isik osutaks alltöövõtja kasutamise korral teenust kahjumlikult, mis tähendab, et esineks hankelepingu mittekohase täitmise risk.

5.6.12. Hankija ja Kolmanda isiku selgitustest ei nähtu, mis summas hakkab Kolmas isik hankelepingu täitmisel tasuma töötasu inseneri meeskonnale ning mis ulatuses täidab ta sel juhul sotsiaal- või tööõiguse norme. Seeläbi ei ole Hankija Kolmanda isiku poolt sotsiaal- või tööõiguse normide rikkumise kahtlust kummutanud.

5.6.13. RHS § 47 lg 4 p 3 kohustab hankijat esitama vastavad edukat pakkumust iseloomustavad andmed koos RHS § 47 lg-s 1 nimetatud teatega ka siis, kui väljalangenud pakkuja seda sõnaselgelt ei küsi.

5.6.14. Pakkumuse maksumuse võrdlemine teiste pakkujate hindadega ei ole asjakohane pakkumuse maksumuse põhjendatuse tõendamisel, sest pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrollimisel uuritakse ja hinnatakse kahtlust tekitanud pakkumust, mitte aga ei kõrvutata seda teiste pakkumustega.

5.6.15. Liiklusohutuse auditeerimise kulu ja alltöövõtja kaasamine

Kolmas isik põhjendab oma pakkumuse maksumuse soodsust asjaoluga, et ta teeb hankelepingu täitmisel liiklusohutuse auditeerimist *paralleelselt muude antud lepingu kohustuste täitmisega (O.L.-i kutsetunnistus 191070 liiklusohutuse auditeerimine)*. Kolmas isik väidab, et vastav kulu teistele pakkujale peab olema 10 000 eurot. Vaidlustaja on arvestanud oma pakkumuse

koostamisel nii liiklusohutuse auditeerimise kui ka ekspertiisi kuluga. Seejuures on selle turuhind oluliselt soodsam kui väidab Kolmas isik.

5.6.16. Kolmas isik põhjendab oma pakkumuse maksumust muuhulgas objektil tööde korraldamisega töövõtulepingu alusel läbi Safeway OÜ. Teave nende alltöövõtjate kohta, kelle näitajatele pakkuja ei tugine, tuli esitada hankepassis. Juhul, kui Kolmas isik ostab hankelepingu täitmisel osa teenuseid sisse, siis peab see Hankijale nähtuma Kolmanda isiku hankepassist. Kuivõrd Hankija ei ole tuginenud asjaolule, et Kolmas isik kasutab soodsatel tingimustel alltöövõtjat, siis ilmselt ei nähtunud alltöövõtja kasutamine Kolmanda isiku pakkumusest.

6. Hankija, **Transpordiamet**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Hankija ei ole rikkunud ettevõtjate teavitamise kohustust hankija otsustest

6.1.1. 21.05.2024 esitas Vaidlustaja riigihangete registri kaudu Hankijale järgmise küsimuse: *Palun infot kas Hankija viis edukaks tunnistatud pakkuja osas läbi ka põhjendamatult madala maksumuse kontrolli?* Hankija vastas samal päeval: *Jah, hankija küsis RHS § 115 lg 1 alusel edukalt pakkuja selgitusi madala maksumuse kohta.*

22.05.2024 saatis Vaidlustaja Hankijale järgmise tähelepaneku: *Austatud hankija. Juhin tähelepanu sellele, et edukaks tunnistatud pakkumus on põhjendamatul madal ning ettevõtja ei ole täitnud korrektselt tööjõumaksude tasumise kohustust ning edukal pakkujal puuduvad töötajad.* Hankija vastas 27.05.2024: *Hankija hinnangul on edukaks tunnistatud pakkuja piisavalt põhjendanud oma pakkumuse madalat maksumust. Hankija on kontrollinud riigihangete registri kaudu, et edukal pakkujal puuduvad kõrvaldamise alused ja ta vastab kvalifitseerimise tingimustele.*

Vaidlustaja ei küsinud kordagi Hankijalt, kas või kuidas Hankija veendus, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus ei ole põhjendamatult madala maksumusega.

6.1.2. RHS § 47 lg 4 p 3 sätestab, et hankija esitab vastavaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja või pakkujate nimed ja need edukat pakkumust iseloomustavad andmed, mis andsid edukale pakkumusele eelise tema pakkumusega võrreldes. Korraldusest nähtub, et edukat pakkumust iseloomustavateks andmeteks, mis andsid edukale pakkumusele eelise Vaidlustaja pakkumusega võrreldes, oli eduka pakkumuse maksumus.

6.2. Hankija on sisuliselt kontrollinud Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatust.

14.05.2024 saatis Hankija Kolmandale isikule järelepärimise, milles palus põhjendada pakkumuse madalat maksumust. Kolmas isik vastas samal päeval.

6.2.1. Kolmas isik saab pakkuda madalamat hinda, kuna Kolmas isik on kohalik ettevõtte ja Riigihanke hankelepingu esemeks on omanikujärelevalve, liiklusohutus auditite ja ekspertiiside teostamine objektil, mis paikneb Tartust ca 30 km kaugusel. Vaidlustaja ettevõtte paikneb aga Ida-Virumaal, mis tähendab suuremaid kulusid transpordile.

6.2.2. Kolmas isik saab pakkuda madalamat hinda seetõttu, et Kolmanda isiku osanik O.L. omab kutsetunnistust liiklusohutuse auditi tegemiseks. Vaidlustajal sellise kutsetunnistusega isik puudub. Tööde teostamiseks ettenähtud 15 kuud sisaldab ka pikka projekteerimise perioodi, mis ei nõua inseneri meeskonnalt igapäevaselt suurt töökoormust. Projekteerimise perioodil on inseneri meeskonna kohustuseks ainult liiklusohutuse auditeerimine ja ekspertiisid.

6.2.3. Kolmas isik omab pikaajalist kogemust raudtee sildade ja tunnelite ehituse järelevalves. Hankija on veendunud, et Kolmandal isikul on piisav kogemus, et pakkuda Riigihankes sellist

hinda, mis katab kõik tekkivad kulud.

6.3. Hankija on eksinud Riigihanke eeldatava maksumuse määramisel - kaheksast esitatud pakkumusest seitse on odavamad kui Riigihanke eeldatav maksumus.

6.4. Riigihankes esitatav hind peaks katma kõik selle teenuse osutamiseks tehtavad kulud. Hankija on teinud järgmise kalkulatsiooni:

Omanikujärelevalve teostamine kokku = 25 200 (kogumaksumus) / 15 (kuud) = 1680 eurot. Fakt on see, et igapäevaselt 15 kuud ei ole inseneri meeskonnal vaja töid teostada.

- Ekspertiis ja audit kokku hinnanguliselt = 4000 eurot.
- Projekteerimise ajal ei ole vaja inseneri meeskonnal otseselt igapäevaselt töid teostada. Töövõtja saab hinnanguliselt ehitustöödega alustada 09.2024.
- Reaalset välitööd on kokku kuni 6 kuud = 25 200 (kogusumma) – 4000 (ekspertiis ja audit) = 21 200 / (6 kuud) = 3533,33 eurot/kuu. Kui tööandja kulu on 3533,33 eurot, siis on netopalk 2036,36 eurot.
- Omanikujärelevalve tööde teostamisel tuleb arvestada, et insener teostab samaaegselt töid ka teistel objektidel ning ei viibi 24/7 objektil (va töödel, kus on kohapeal viibimine kohustuslik).
- Omanikujärelevalve üks suurimaid kulusid on auto ja kütus, kuid mitme objekti haldamise korral jaotatakse kulud erinevate lepingute vahel ära.

6.5. Tegemist on soodsama poolse pakkumusega, aga Hankija hinnangul on see selliselt teostatav ning samas hinnaklassis teiste Hankija Lõuna üksuses olevate sildade omanikujärelevalve riigihangetes esitatud pakkumuste kuumaksumustega.

6.6. Kolmas isik ei ole rikkunud tööõigusele kohalduvaid norme.

6.6.1. HD II Hankelepingu projekti Lisas 1 sätestatud nõuete puhul inseneri meeskonnale ei ole tegemist Riigihanke vastavustingimustega. Seega ei peagi Kolmandal isikul hankemenetluse ajal vastavaid isikuid olema. Seega on võimalik pädevate isikutega vastavate lepingute sõlmimine tulevikus.

6.6.2. Kolmandal isikul ei pea olema töölepingu alusel töötavaid töötajaid. Kolmas isik saab teenust sisse osta, millisel juhul ei ole tal tööjõumaksude tasumise kohustust.

6.6.3. Isegi kui Kolmas isik on varasemalt rikkunud töötamise registris registreerimise kohustust, ei anna see alust lükata Kolmanda isiku pakkumust tagasi. Hankija ei kontrolli maksuhalduri asemel Kolmanda isiku poolt tööjõumaksude tasumise õigsust.

6.6.4. RHS § 115 lg 9 kohaselt hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui ta tuvastab, et pakkumuse põhjendamatult madal maksumus on tingitud hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- või tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete eiramisest.

Seega on RHS § 115 lg 9 kohaldamise eelduseks, et hankija on tuvastanud kaks asjaolu:

- 1) pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal;
- 2) põhjendamatult madal maksumus on tingitud hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- või tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete eiramisest.

Hankijal ei olnud õigust RHS § 115 lg 9 alusel Kolmanda isiku pakkumust tagasi lükata, sest mõlemad nimetatud eeldused on täitmata.

6.7. Hankelepingu täitmise algus hanketeates on eeldatav ega ole jäigalt fikseeritud.

Hanketeate p-is 5.1.3 on sätestatud järgnev: *Eeldatav kestus*

Alguskuupäev: 2024-06-03+03:00

Kestus: 75 MONTH

RHAD p-i 2.1 kohaselt on *Lepingus kindlaksmääratud ülesannete täitmise tähtaeg alates Tellija Projektijuhi kirjalikus korralduses (Alustamiskorralduses) märgitud kuupäevast 75 kuud, millest 15 kuud on Lepingus kindlaksmääratud ülesannete täitmiseks enne garantiiperioodi algust ja 60 kuud alates garantiiperioodi algusest*. RHAD p 2.2 sätestab, et *Lepingu täitmist alustatakse Tellija Projektijuhi kirjalikus korralduses (Alustamiskorraldus) märgitud kuupäeval*. Sama info on sätestatud HD II Hankelepingu projekti p-is 3.1 ja 3.2.

Kuna hanketeates on eeldatav alguskuupäev, siis ei ole vastuolusid hanketeate, RHAD-i ega HD II Hankelepingu projekti vahel ning Riigihankes on võimalik õiguspärase hankelepingu sõlmimiseni.

6.8. Hankija esitas 12.06.2024 täiendavad seisukohad.

6.8.1. Vaidlustaja märgib, et riigihangete registri andmetel on Kolmas isik osalenud ja võitnud erinevaid hankeid ka Ida-Virumaal. Jääb arusaamatuks, kuidas saab sellest järeldada, et kaugus objektist ei oma mingil mõju Kolmanda isiku pakkumuse maksumusele.

6.8.2. Vaidlustaja tugineb enamasti oletustele ega ole välja toonud kalkulatsiooni, mis tõendaks, et tegemist on põhjendamatult madala maksumusega ja lepingu täitmisel tekkivad kulud jäävad katmata.

6.8.3. Vaidlustaja heidab ette, et Hankija ei ole viidanud RHAD-ile punkti täpsusega, mille kohaselt peaks omanikujärelevalve tegema töid 15-kuulise perioodi jooksul väiksema koormusega kui 0,75. Hankija ei peagi RHAD-is välja tooma, millise koormusega peab omanikujärelevalve tööd tegema. Oluline on, et omanikujärelevalve osutab teenust vastavalt lepingule olenemata koormusest.

6.8.4. Vaidlustaja on teinud valed järeldused Eritingimuste p-ide 4.8.1, 4.9 ja 4.10 kohta. Eritingimuste p-is 4 on öeldud: *Inseneri kohustused ehitustööde teostamisel* ehk tegemist on inseneri kohustustega ehitustööde teostamise ajal. Tegemist ei ole inseneri kohustustega projekteerimise perioodil.

Eritingimuste p-is 4.8.1 on kirjeldatud tee-ehituslikud tööprotsessid, kus üks inseneri meeskonnaliige võib kontrollida valmiva töö ja teostatava tööprotsessi vastavust tehnoloogia ja lepingulistele nõuetele mitmel paralleelsel (kattuval) tööprotsessil. Igale oma ala asjatundjale on selge, et olukorras, kus hankeesemeks on viadukti projekteerimine ja ehitamine, ei saa kohe alustada ehitusega. Kõigepealt koostatakse projekt, millele tuleb väljastada ehitusluba, peale mida saab alles alustada ehitustöödega. Arvestades Vaidlustaja öeldut, et *Vaidlustaja jõudis pakkumuse ettevalmistamisel veendumuseni, et hankelepingu täitmisel peab arvestama vähemalt ühe töökohaga koormusega 0,75-1,0 vähemalt 15-kuulise perioodi jooksul* võib väita, et Vaidlustaja ei tutvunud piisavalt RHAD-iga ning sellest lähtuvalt õigesti hinnanud oma pakkumuse maksumust.

6.8.5. Hankija ei ole väitnud, et liiklusohutuse audit maksab 4000 eurot vaid seda, et ekspertiis ja audit kokku maksavad hinnanguliselt 4000 eurot.

6.8.6. Hankija ei nõustu Vaidlustajaga selles, et teave nende alltöövõtjate kohta, kelle näitajatele pakkuja ei tugine, tuleb esitada hankepassis. HD II Hankelepingu projekti p-i 4.4.5 kohaselt tuleb esitada *hiljemalt Lepingu täitmise alustamise kuupäevaks Tellijale selleks ajaks teadaolevate alltöövõtjate nimed, kontaktandmed ja teabe nende seaduslike esindajate kohta*. Sama teave tuleb esitada ka kõikide lisanduvate Lepingu täitmisega seotud alltöövõtjate kohta ja kui Lepingu täitmise alustamise ajal näidatud alltöövõtja asendatakse.

6.8.7. Vaidlustaja on välja toonud, et ühestki registrist ei nähtu, et Kolmandal isikul oleks insener, kes omab liiklusohutuse auditeerimise kutset. Kolmanda isiku osanik O.L. omab

kutsetunnistust liiklusohutuse auditi tegemiseks.

6.8.8. RHS § 115 lg 9 alusel Kolmanda isiku pakkumuse tagasi lükkamise eeldused on täitmata. Hankija ega Maksu- ja Tolliamet ei ole tuvastanud sotsiaal- või tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete eiramist. Samuti ei ole tegemist põhjendamatult madala maksumusega pakkumusega.

6.8.9. Kolmandal isikul ei pea olema töölepingu alusel töötavaid töötajaid. Kolmas isik saab teenust sisse osta ka teenuse osutamise lepingute alusel, millisel juhul ei ole Kolmandal isikul endal ka tööjõumaksude tasumise kohustust. Hankija ei saa kohustada pakkujat sõlmima töölepinguid ja veelgi enam ei saa Hankija ette öelda, et need peavad olema sõlmitud tähtajatult. Hankija ei saa nõuda, et Kolmandal isikul peab olema projektijuht, kes töötab töölepingu alusel. Ka projektijuht võib teenust osutada teenuse osutamise lepingu alusel.

7. Vaidlustusmenetlusse Kolmanda isikuna kaasatud **Insten Projekt OÜ** vaidleb vaidlustusele vastu.

7.1. Kolmanda isiku põhjendused pakkumuse madala maksumuse kohta lähtuvad eelkõige RHS § 115 lg-st 7. Kolmas isik arvestas objekti asukohaga, mis tagab Kolmandale isikule erakordselt mugavad ja odavad objekti administreerimise ja täitmise kulud. Kolmand isiku personal omab kõiki vajalikke registreeringud ja kutseid hangelepingu täitmiseks.

7.2. Tegemist on kuuhinna lepinguga, kus on lubatud täitmise käigus võimalike objektide kattuvus. Kolmas isik planeeris korraldada tööd töövõtulepingu alusel läbi Safeway OÜ. Seega Kolmas isik ei ole rikkunud tööõiguses kohalduvaid norme ja ei pidanud pakkumuses esitama alltöövõtulepingu andmed.

7.3. Vaidlustaja ei oma kõiki vajalikke ja registreeringud hangelepingu tingimuste täitmiseks. Hangelepingu täitmiseks tuleb teostada projekti põhine liiklusohutuse auditeerimine eel- ja tööprojektidele ja Vaidlustaja peab selle teenuse ostma töövõtulepingu alusel. Tööde maksumus on 10 000 eurot, kuid Kolmas isik (O.L. - kutsetunnistus 191070 liiklusohutuse auditeerimine) saab osutada seda teenust paralleelselt muude kohustustega.

7.4. Hankija määras eeldatava maksumuse valesti, sest sarnaste ja keerulisemate objektide maksumused on ligikaudselt samad Kolmanda isiku pakkumuse maksumusega (viitenumbriid 278837; 271065; lihthanked nr 1.3-3/24/4022-1, 1.3-3/24/3537-1, 1.3-3/24/4036-2).

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Pakkumuse põhjendamatult madala maksumuse hindamisel peab hankijal esmalt tekkima põhjendatud kahtlus, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal (Riigikohtu halduskolleegiumi otsus nr 3-19-1825/50, p 14). Seejärel tuleb hankijal anda pakkujale võimalus selgitada ja tõendada, kuidas pakkumuse maksumus kujunes (Riigikohtu halduskolleegiumi otsus asjas nr 3-3-1-50-15, p 21). Põhjendamatult madala maksumuse kindlakstegemine on keerukas majanduslik otsus, mille üle kohtulik kontroll on üldjuhul piiratud (samas, p 23).

Puudub vaidlust, et antud juhul Hankijal kahtlus Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuses tekkis ning Hankija andis Kolmandale isikule võimaluse oma pakkumuse maksumuse põhjendatust selgitada ja tõendada. Vaidlustaja väidab, et Hankija läbi viidud kontroll ei ole olnud nõuetekohane ning *kui Hankija oleks põhjendamatult madala maksumuse kontrolli tegelikkuses tõhusalt läbi viinud, siis oleks hankija RHS § 115 lg 9 alusel olnud kohustatud kolmanda isiku pakkumuse tagasi lükkama.*

9. Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontroll

9.1. Hankija on Kolmandalt isikult RHS § 115 lg 1 alusel 14.05.2024 pakkumuse maksumuse kohta selgitusi küsinud (sõnumi ID 849715) ja Kolmas isik on samal päeval vastanud järgmist: *Pakkumuse koostamisel oleme tutvunud põhjalikumalt kõikidest hankes olevatest tingimustest. Lisaks omanikujärelevalve kutsetele meie insenerid omavad silla- ja teede ekspertiisi, kui ka liiklusohutuse auditeerimise kutsed. Oleme pikalt tööturul töötanud ja antud objekti valikul oleme teadlikult arvestanud meile soodsamate töötingimustega ja projektlahendustega. Meie personal elab objekti piirkonnas ja võimaldab olla iga hetk objektil. Lisaks oleme enne pakkumuse tegemist tutvunud ka ehitushanke dokumentatsiooniga ja projekteerimistingimustega. Antud objekti ajaline pikkus annab meile ka tulevikus kindlus (15 kuud), mis on omakorda avaldas pakkumuse hinnas. Oleme ka teinud analoogsed teised raudtee objektid nagu Jänese raudtee sild pikkusega 102 jm kui ka Jõhvi raudtee kergliiklustunnel ja omame pikaajalist kogemust raudtee sildade ja tunnelite järelevalves. Meie põhjendused eelkõige lähtuvad riigihangete seaduse § 115 lõikest 7. Pakkumuse madal maksumus on põhjendatud eelkõige: 1) tootmisprotsessi, teenuse osutamise või ehitusmeetodi säästlikkusega; ja lg 2) pakkuja valitud tehnilise lahendusega või erakordselt soodsate tingimustega, mis on pakkuja hankelepingu täitmiseks kättesaadavad.*

9.2. RHS § 115 lg-st 8 tulenevalt on hankija kohustatud kontrollima selgitust ja hindama esitatud tõendeid, konsulteerides vajaduse korral pakkujaga. Kui hankija leiab endiselt, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal, või kui pakkuja ei esita hankijale nõutud selgitust, lükkab hankija pakkumuse põhjendatud kirjaliku otsusega tagasi.

9.2.1. Korralduses põhjendamatult madala maksumuse kontrolli läbi viimisega seonduvaid põhjendusi ei sisaldu, kuid pakkumuse edukaks tunnistamise otsuses (riigihangete registri vormil, edaspidi Otsus) on tsiteeritud Kolmanda isiku selgitusi ja lisatud järgmine põhjendus, miks Hankija ei pea pärast selguste saamist Kolmanda isiku pakkumuse maksumust põhjendamatult madalaks:

Hankija leiab pakkuja põhjendusi hinnates, et pakkuja on piisavalt põhjendanud oma pakkumuse maksumuse kujunemist. Kuna tegemist on kohaliku ettevõttega, siis tekitab see võrreldes teistega vähem kulusid ning seetõttu tundub nende esitatud pakkumuse maksumus adekvaatne. Antud lepingu juures on täiendav asjaolu pikk projekteerimise protsess, mis ei nõua inseneri meeskonnalt igapäevaselt suurt töökoormust. Lisaks omab pakkuja pikaajalist kogemust raudtee sildade ja tunnelite ehituse järelevalves. Eelnevat arvesse võttes leiab hankija, et pakkuja ei ole pakkumuse maksumuse koostamisel teinud valearvestusi. Hankijal on tekkinud arusaamine, et pakkuja on saanud õigesti aru töö iseloomust ning on võimeline hankija seatud eesmärgi kvaliteetselt ja tähtaegselt täitma.

9.2.2. Vaidlustuskomisjon leiab, et kuna Korraldusest Hankija tegevus Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrollimisel ei nähtu (tegelikult puudub selles ka viide Otsusele), siis Vaidlustaja neid põhjendusi ei teadnud ega nendele vaidlustuse esitamisel tugineda ei saanud, mistõttu on mõistetav, et Vaidlustaja põhjendas vaidlustust asjaoludega, mis tema arvates kõige ilmsema põhjendavad tema seisukohta sellest, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontroll ei saanud olla piisav, so tööõigusele kohalduvate normide rikkumisega. Oluline on siinkohal märkida, et Korralduse andmisele eelnenud ja Otsusest nähtav Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontroll ei ole sisaldanud mingit sisulist kontrolli ega hinnanguid tööõiguse valdkonda reguleerivate sätetega seonduvalt. Vastavasisulised selgitused on Hankija esitanud esmakordselt vaidlustusmenetluses vastuseks vaidlustusele, kuid vaidlustuskomisjonil ei ole alust arvata, et Hankija oleks lähtunud neist ka Korraldusega Kolmanda isiku pakkumust edukaks tunnistades.

9.2.3. Vaidlustuskomisjon möönab, et pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontroll ei eelda, et Hankija oleks pidanud kontrollima kõikvõimalikke asjaolusid, mida Vaidlustaja arvates pidanuks Hankija põhjendatud otsuse tegemiseks kontrollima (Riigikohus on ka asjas nr 3-3-1-50-15 tehtud otsuses (p 23) selgitanud, et hankedirektiivid ei sätesta täpselt, millal on pakkumuse maksumus põhjendamatult madal, ega määratle meetodit selle kindlakstegemiseks, mistõttu on selle määratlemine liikmesriigi ja täpsemalt hankija ülesanne), kuid need asjaolud, mida Hankija on kontrollinud ja pidanud asjakohaseks ning pakkumuse madalat maksumust selgitavaks, peavad kõrvaldama selgelt kahtluse pakkumuse maksumuse põhjendatuses.

9.3. Kui hankija on juba algatanud kontrolli, et kõrvaldada kahtlus pakkumuse maksumuse põhjendatuses, ei ole põhjendatud usaldada pakkuja kontrollimatut vastust hankija selgitusnõudele (Riigikohtu halduskolleegiumi otsus nr 3-19-1825/50, p 17). Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et sellise olukorraga ongi praegusel juhul tegemist – Hankija on Otsusest nähtuvalt usaldanud Kolmanda isiku selgitust, kuid see on liiga üldine ega anna konkreetseid andmeid, mis selgitaks, kuidas ja miks on pakkumuse maksumus oluliselt madalam:

- vaidlustuskomisjon leiab, et esitatud põhjendus kirjeldab küll Kolmanda isiku kompetentsi ja kogemust, kuid ei selgita, kuidas need tegurid konkreetselt mõjutavad pakkumuse maksumust (selgitusest ei nähtu, miks peaks Kolmanda isiku kogemus andma talle eelise sedavõrd soodsa hinnaga pakkumuse esitamiseks). Inseneride kutsed ja kogemused võivad aidata Riigihanget edukalt teostada, sh põhjalik tutvumine RHAD-iga kuulub pakkuja tavapärase hoolsuskohustuse hulka, millega kaasneb reeglina RHAD-ile vastava pakkumuse esitamine, kuid see ei selgita, miks on Kolmanda isiku pakkumuse maksumus tavapärasest madalam;
- Kolmanda isiku põhjendus ei sisalda mingeid andmeid kulude kohta, mis selgitaksid madalat maksumust, sh jääb arusaamatuks, millised on Kolmanda isiku soodsamad töötingimused ja projektlahendused ning kuidas need vähendavad kogumaksumust. Kuigi kohalik personal võib vähendada transpordikuluseid, ei saa see mõjutada Kolmanda isiku pakkumuse kogumaksumust sellisel määral, et põhjendada konkreetseid hinnaerinevusi teiste pakkujate maksumusega võrreldes;
- Kolmanda isiku kogemus sarnaste projektidega ei näita, kuidas need kogemused vähendavad praeguse pakkumuse maksumust, samuti projekti 15-kuuline kestus iseenesest ei näita, kuidas see võimaldab pakkuda madalamat hinda.

Kokkuvõtlikult on Kolmas isik märkinud, et tema põhjendused lähtuvad eelkõige RHS § 115 lg-st 7: *1) tootmisprotsessi, teenuse osutamise või ehitusmeetodi säästlikkusega; ja lg 2) pakkuja valitud tehnilise lahendusega või erakordselt soodsate tingimustega, mis on pakkujale hankelepingu täitmiseks kättesaadavad*, kuid vaidlustuskomisjonile ei nähtu Kolmanda isiku selgitusest, milles seisneb konkreetset juhul *teenuse osutamise säästlikkus* (vaidlustuskomisjon on seisukohal, et elamine projekti piirkonnas sellist säästu põhjendada ei saa), mis on see Kolmanda isiku *valitud tehniline lahendus* (mida teised pakkujad ei valinud) või *erakordselt soodsad tingimused* (mis oli kättesaadav vaid Kolmandale isikule).

Otsusest nähtuvalt on Hankija möönnud Kolmanda isiku esitatud põhjenduste mõju tema pakkumuse soodsale maksumusele, kuid kuna Kolmanda isiku põhjendus keskendub Kolmanda isiku üldistele tugevustele ja kogemustele ega paku konkreetseid ja mõõdetavaid tõendeid, kuidas need tegurid võimaldavad pakkuda ka oluliselt madalamat hinda, siis ei nähtu seda ka Otsuses esitatud Hankija põhjendustest, mistõttu leiab vaidlustuskomisjon, et Hankija on antud juhul Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamisel (Korraldusega) usaldanud Kolmanda isiku kontrollimatut vastust Hankija selgitusnõudele.

9.4. Vaidlustuskomisjon märgib veel kord, et Hankija ei ole läbi viinud Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrolli seonduvalt tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete rikkumisega ja vaidlustuskomisjon ei pea asja lahendamiseks vajalikuks vastavaid väiteid kontrollida ka vaidlustusmenetluses, kuna ainuüksi Otsusest nähtuvad põhjendused ei ole olnud

piisavad veendumaks, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus ei ole põhjendamatult madalal, mistõttu isegi juhul, kui tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete rikkumises põhjendatud kahtlust ei oleks, oleks Hankija poolt läbi viidud kontroll ikkagi ebapiisav ja puudulik.

9.5. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Otsuses esitatud põhjendustel ei saanud Hankija veenduda selles, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus ei ole põhjendamatult madal, mistõttu Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise kohta tuleb tunnistada kehtetuks vastuolu tõttu RHS § 115 lg-dega 1 ja 8 ning RHS § 3 p-iga 1 (Hankija tegevus Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrollimisel ei ole läbipaistev ja kontrollitav, kuna Kolmanda isiku selgitus ei olnud piisavalt asjakohane andmaks Hankijale piisavalt informatsiooni pakkumuse maksumust põhjendatuse hindamiseks). Otsuse kehtetuks tunnistamine ebapiisava kontrolli läbiviimise tõttu ei tähenda, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus oleks põhjendamatult madal ja pakkumus tuleks igal juhul tagasi lükata.

10. Kolmanda isiku kui eduka pakkuja kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsused
Kuna vaidlustuskomisjon tunnistab kehtetuks Hankija otsuse, millega Kolmanda isiku pakkumus tunnistati edukaks, tuleb hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest tulenevalt tunnistada kehtetuks ka kõik ajaliselt järgnevad Hankija otsused, st Kolmanda isiku pakkumuse kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsused (Hankija otsused eduka pakkuja kõrvaldamata jätmiseks ja kvalifitseerimiseks ei saa olla õiguspärased, kui neile ei eelne õiguspärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsust (RHS § 104 lg 8)).

11. Vaidlustus sisaldab põhjendusi ka järelevalvemenetlusega seonduvalt.

Vaidlustuskomisjon nõustub nende osas Hankija põhjendustega (vt p 6.7) ega ole pöördunud RHS § 195 lg 10 alusel Rahandusministeeriumi poole riikliku järelevalve teostamise taotlusega.

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus rahuldatakse RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 2.

Vaidlustaja on esitanud taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 2468 eurot käibemaksuta õigusabi osutamise eest 14h 30 min tunnihinnaga 170 eurot. Vaidlustuskomisjon leiab, et Vaidlustaja taotluses on ilmselge arvutusviga, mille vaidlustuskomisjon parandab, ja menetluskulude nimekirjale vastav õigusabikulude summa on 2465 eurot.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et asja mahtu ja keerukust arvestades on sellises summas (2465 eurot käibemaksuta) lepingulise esindaja kulud vajalikud ja põhjendatud ja tuleb Hankijalt välja mõista. Samuti tuleb Hankijalt välja mõista riigilõiv summas 640 eurot.

Hankija ja Kolmanda isiku kulud jäävad nende endi kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk